

NOVIČE

gospodarskih, obertnijskih in narodskih stvari.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XIII.

V Ljubljani v sredo 3. januarija 1855.

List 1.

Koleda za novo leto.

(Pri Županu v Zlati vasi.)

- Župan.** Že novo leto povrača se spet,
Ž njim dobrega več si obeta vès svet;
Kaj pač, domovina preljuba ti,
Bo tebi prineslo lepih reči?
- Učitelj.** Je višja osoda neznana res,
Pa lastni trud svoje stori še vmes.
Pred pol stoletjem Slovencu že pel
Je pesnik, ki vès je za narod se vnel:
„Glej! Stvarnica vse ti ponudi;
Le jemat' od nje ne zamudi!“
- S predragim slovníkom vred, se mi zdi,
Da Vodnikov duh se zdaj v novo glasi;
Spodbuja rojake s staro močjo,
Iskati svoj blagor z vso skerbjo.
- Župan.** Poglejte! kolednik z gosli sem gré,
Kaj vendar prijetnega peti on vé?
- Pevec (pripoje):** „Se novega leta
Vsak veseli;
Si več let obeta,
Vesel naj živi!“
- Učitelj.** Ha! oče župan, res je ugànil jo,
On voši nam ravno z Vodnikovo.
- Župan.** Vém pevec, vse niso iz gosel vam šle,
Zapojte za Vodnikom ktero nam še.
- Pevec (sopet poje):** „Mi brazd'jo konjiči
Za hajdo pšenico,
Netrudni dekličiči
Pa bel'jo tančico“.
- „Imam oblačilo
Domač'ga padvana,
Ženica pa krilo
Iz prav'ga mezljana“.
- „Za vsako povelje
Mam židano voljo,
Za brambo dežele,
Al hoditi v šolo“.
- Učitelj.** Res! takošen kdaj bil Slovenec je cel,
Je trudil se marno, bil svoj'ga vesel,
Pa vendar ga dalje pesnik budil,
V „Novicah“ spoznavati ga je učil:
„Alj pameti imajo
Po svetu kaj več?
Alj druj'ga kaj znajo
Ko jabelka peč“?
- Župan.** Veliko še več je to vredno za nas,
Ker dosti spremenil od pred se je čas;
Naprej! ta glas po vsih krajih gré,
Nazaj! pri nas obveljati ne smé.
Zdaj treba je, da se kmetuje drugač,
In z boljšim padvan namestuje domač;
Če stara tancica je ob ceno prišla,
Naj z lepšo dostavlja odpadek se ta!
- Učitelj.** Veliko že tudi drugač je od prej,
Očitno to boljše pričuje odslej:
Naš konjiček več ne pravi:
„Lahko bil bi tud jez tak,
Pa tepejo me po glavi,
Lačen moram stati v mlak.“

Župan. Res! dobrega ima že marsikaj zdaj
Kar ni domovina imela kdaj;
Čas sili ljudi naprej povsod,
Kar samo ne gré, se pospeši od drugod;
Opirajo že se zakladi pri nas,
Ki jih zanemarjal je prejšni čas.

In sreča za umno mladost je zdaj to,
Da šole povsod so odperte za njo;
In kar je Vodnik od sebe le pel,
Povzema si zdanji zarod vesel:
„Latinske, Helenske,
Tevtonske se učim,
Za Vile slovenske
Živim in gorim“.

Pevec. Začetek prelep ne zastajaj nikar,
In marni trud ne upadaj nikdar!
O! budi slovenski rod zmiraj več
Beseda, ki pel jo je pesnik goreč:

„Slovenec! tvoja zemlja je zdrava,
Za pridne nje lega naj prava;
Polje, vinograd,
Gora, morjé,
Ruda, kupčija
Tebe redé“.

„Za uk si prebrisane glave
Pa močne in terdne postave;
Iše te sreča,
Um ti je dan,
Našel jo boš, ak
Nisi zaspan!“

Znojemski.

So li dedi naši bolje gospodarili, ali gospodarimo mi bolje?

Mnogo ljudi je, ki po nobeni ceni slišati ne morejo hvale novih časov. Naj je hvala še tako pravilna, bojo vendar globoko zdihnili in rekli, da zdaj je že vse drugač na svetu, in da že ni mogoče več živeti, — da nekdanj so bili dobri časi, so bile dobre leta, se je lahko živelo, vsega je dovolj bilo, zdaj pa je vse slabo. Ter ne le mesčani, ampak tudi kmetjetako govore in pravijo, da od nekdanjih časov se je vse v huje spreobrnilo in da še clo zemlja je začela pešati.

Ko človek take govore sliši, bi lahko mislil, da nekdanj ni bilo treba za ljubi kruh nič terpeti, ampak da je takrat brez terpljenja dvakrat, trikrat več dorašalo mem zdaj; da žito je imelo po dve in tri pedí dolge klase, in da vsaka krava je v letu dvakrat teletila in po trikrat več mleka imela memo zdaj itd. Pa taki hvalci so pozabili povedati, da je tudi v pretečenih časih nekdikrat glad in strad bil, in da naše sprednike so srečniše delale lepe lastnosti, ktere so pri nas že bolj redke: njih odkritoserčnost, priprostost in poštenost, njih zanesljiva beseda in torej večje zaupanje med ljudmi, njih varčnost, njih manjše potrebe in njihova zadovoljnost z majhnimi, in z domačimi rečmi. Takrat so naši Slovenci še nosili obleko iz domačih izdelkov, in ni bilo vse na kupičku, kakor je zdaj.

Pa pustimo to! Saj naš namen ni hvale popevati sedanjim zares težavnim časom in pa le grajati nekdanje. Naš namen je le ozreti se v pretekle